

Dativus possessivus

Vorm en gebruik

Om aan te geven dat 'iemand iets heeft' kunnen de Grieken kiezen uit twee mogelijkheden:

<i>degene die heeft</i>	<i>p.v.</i>	<i>wat gegeven wordt</i>	
- subject	+ vorm van ἔχω ('hebben')	+ object	(volgorde kan veranderen)
of:			
- dat. poss.	+ vorm van εἰμί ('zijn')	+ subject	(volgorde kan veranderen)

Je ziet dus dat subject, object en persoonsvorm veranderen, maar inhoudelijk hetzelfde blijven. Enkele voorbeelden zullen dit verduidelijken:

vb. 1.	ὁ ἀδελφός	δούλον	ἔχει	- 'de broer heeft een slaaf'
(met dat. poss.)	τῷ ἀδελφῷ	δούλος	ἔστιν	- 'de broer heeft een slaaf'
			(lett.)	'aan/voor de broer is een slaaf'
vb. 2.	τὰ τέκνα	τὴν οἰκίαν	εἶχεν	- 'de kinderen hadden het huis' ¹
(met dat. poss.)	τοῖς τέκνοις	ἡ οἰκία	ἦν	- 'de kinderen hadden het huis'
			(lett.)	'aan/voor de kinderen was het huis'
vb. 3.	οἱ ἄνθρωποι	τοὺς λόγους	ἔχουσιν	- 'de mensen hebben de woorden'
	τοῖς ἀνθρώποις	οἱ λόγοι	εἰσιν	- 'de mensen hebben de woorden'
			(lett.)	'aan/voor de mensen zijn de woorden'.

We zien dus telkens twee manieren om hetzelfde te zeggen.

Schema

Als je nu de ene manier in de andere manier moet omzetten, geldt het volgende schema:

Van 'gewoon' naar 'dat. poss.':

'gewoon':	nom. (subj.)	obj. (obj.)	p.v. (vorm van ἔχω)
↓	↓	↓	↓
'dat. poss.':	dat.	nom. (subj.)	p.v. (vorm van εἰμί)

Van 'dat. poss.' naar 'gewoon':

'dat. poss.':	dat.	nom. (subj.)	p.v. (vorm van εἰμί)
↓	↓	↓	↓
'gewoon':	nom. (subj.)	obj. (obj.)	p.v. (vorm van ἔχω)

¹ Let op de regel: subject in onzijdig meervoud krijgt enkelvoudige persoonsvorm.

Dativus possessivus: oefening 1

Opdracht

Vertaal onderstaande zinnen in het Grieks. Doe dit eerst op de 'normale manier' met het Griekse werkwoord ἐχῶ, daarna met behulp van een dat. poss.

1. De slaaf heeft een meester

a.

b.

2. De slaaf heeft veel meesters

a.

b.

3. De slaven hebben een meester

a.

b.

4. De slaven hebben veel meesters

a.

b.

5. Het huis heeft een slaaf

a.

b.

6. Het huis heeft veel slaven

a.

b.

7. De slaven hebben een huis

a.

b.

8. De slaven hebben veel huizen

a.

b.

Dativus possessivus: oefening 1 – Antwoorden

Opdracht

Vertaal onderstaande zinnen in het Grieks. Doe dit eerst op de 'normale manier' met het Griekse werkwoord ἔχω, daarna met behulp van een dat. poss.

1. De slaaf heeft een meester
 - a. ὁ δοῦλος δεσπότην ἔχει
 - b. τῷ δούλῳ δεσπότης ἐστίν
2. De slaaf heeft veel meesters
 - a. ὁ δοῦλος πολλοὺς δεσπότας ἔχει
 - b. τῷ δούλῳ πολλοὶ δεσπότες εἰσιν
3. De slaven hebben een meester
 - a. οἱ δοῦλοι δεσπότην ἔχουσιν
 - b. τοῖς δούλοις δεσπότης ἐστίν
4. De slaven hebben veel meesters
 - a. οἱ δοῦλοι πολλοὺς δεσπότας ἔχουσιν
 - b. τοῖς δούλοις πολλοὶ δεσπότες εἰσιν
5. Het huis heeft een slaaf
 - a. ἡ οἰκία δοῦλον ἔχει
 - b. τῇ οἰκίᾳ δοῦλος ἐστίν
6. Het huis heeft veel slaven
 - a. ἡ οἰκία πολλοὺς δούλους ἔχει
 - b. τῇ οἰκίᾳ πολλοὶ δοῦλοι εἰσιν
7. De slaven hebben een huis
 - a. οἱ δοῦλοι οἰκίαν ἔχουσιν
 - b. τοῖς δούλοις οἰκία ἐστίν
8. De slaven hebben veel huizen
 - a. οἱ δοῦλοι πολλὰς οἰκίας ἔχουσιν
 - b. τοῖς δούλοις πολλὰ οἰκίαι εἰσιν